

การส่งเสริมสนับสนุน
การจัดการเรียนรวม
โดยใช้รูปแบบ SPISIR

.....

สมพร หวานเสร็จ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาสภาพการส่งเสริมสนับสนุน การจัดการเรียนรวมโดยใช้รูปแบบ SPISIR กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบเจาะจง จากบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จำนวน 35 คน ที่ปฏิบัติงานใน โรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 21 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ สถิติ พื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง จำนวน 35 คน ซึ่งไปปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเรียนรวม จำนวน 21 โรงเรียน ได้ดำเนินการ ตามรูปแบบ SPISIR ครบทุกโรงเรียน โดยมีสภาพการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล จุดอ่อน จุดแข็ง พบว่า มีการดำเนินงานจริง มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 88.89 คือ มีบุคลากรจากศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง มาปฏิบัติหน้าที่ ประจำในโรงเรียนเรียนรวม เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถทางการศึกษาพิเศษเฉพาะ มีคุณวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้าน การศึกษาพิเศษ มีการจัดสรร สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ตามแบบคำขอ ดำเนินงาน จริงตามภาระงานของศูนย์การศึกษาพิเศษที่มอบหมาย ให้บุคลากรดำเนินการใน โรงเรียนเรียนรวม บุคลากรได้รับการอบรม ความรู้ ด้านการศึกษาพิเศษเพิ่มเติม อย่างต่อเนื่อง ได้รับการส่งเสริมให้พัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และมีการดำเนินงาน จริง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.11 คือ การจัดสรรงบประมาณ จากศูนย์การศึกษา พิเศษ ส่วนกลาง สนับสนุนให้จัดจ้างพี่เลี้ยงในโรงเรียน การจัดซื้อ จัดจ้าง สื่อ อุปกรณ์ ที่ต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ 2) การวางแผนแบบมีส่วนร่วม พบว่า มีการดำเนินงานจริงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 คือ มีการวางแผนการ จัดทำแผนปฏิบัติงานโดยบันทึกข้อตกลงร่วมกัน มีคำสั่งของศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ในการไปปฏิบัติหน้าที่ มีคำสั่งของโรงเรียนเรียนรวม ระบุหน้าที่ใน

การปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีการนิเทศจากศูนย์การศุนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ของโรงเรียน มีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง ครู เพื่อขอสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก มีแผนงานการนิเทศภายในโรงเรียน มีแผนงานการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการจัดวางแผนการให้ความรู้กับผู้ปกครอง และมีโครงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียน 3) การนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า มีการดำเนินงานจริง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 คือ มีการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP) จัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด โดยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง มีดำเนินการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการดำเนินการจัดอบรมครูผู้สอนในโรงเรียน มีการดำเนินการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนต่อเนื่องทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน 4) การนิเทศติดตามและสนับสนุน พบว่า มีการดำเนินงานจริง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.71 คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ได้พิจารณาอนุมัติสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บัญชี ก บัญชี ข และบัญชี ค ตามแบบคำขอ การอำนวยความสะดวก ในการเบิก จ่าย สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก การนัดหมายมอบสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก ให้กับผู้ปกครอง การนิเทศติดตาม เรื่อง การใช้สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก การให้คำแนะนำการใช้ การเก็บ รักษา การแก้ไขปัญหาเบื้องต้น การนิเทศติดตาม การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวมโดยใช้รูปแบบ SPISIR เป็นระบบชัดเจน และมีการดำเนินงานจริง น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.29 คือ การสนับสนุนด้านงบประมาณ ให้โรงเรียนเรียนรวมดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง สื่อ อุปกรณ์ที่ต้องการจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ 5) การปรับปรุง พบว่า มีการดำเนินงานจริง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 คือ มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาระดับโรงเรียน ระดับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการดำเนินการรายงานปัญหาระหว่างการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ มีการดำเนินการหาทางในการแก้ปัญหา และมีการประสานเครือข่ายในการช่วยแก้ไข ปัญหาเบื้องต้น

6) การรายงานผล พบว่า มีการดำเนินงานจริง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 คือ มีการดำเนินการจัดทำรายงานประจำปี มีการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาระดับโรงเรียน ระดับศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลาง ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ มีการจัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการเผยแพร่ผลงาน

บทนำ

การจัดการศึกษาในประเทศไทยเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดสิทธิในการศึกษาให้บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หรืออยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาทัดเทียมกับบุคคลอื่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 10 วรรคสอง ระบุว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ” วรรคสาม “การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง” มาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 (2) ให้มีการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษาศาสนศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ มาตรา 9 (3) กล่าวว่า “มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา” มาตรา 22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้” และในปี พ.ศ. 2542

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นปีการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดย มีนโยบายว่า “เด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน”

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 มาตรา 5 กำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษา ดังนี้ (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (2) เลือก บริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัด หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล ในมาตรา 7 ระบุ ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนรวม สถานศึกษาเอกชนการกุศลที่ จัดการศึกษาสำหรับคนพิการโดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ และมาตรา 8 กำหนดให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล โดยให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ อาจจัดการศึกษา สำหรับคนพิการทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลาย พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจนบริการ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 20 ที่กำหนดให้คนพิการมี สิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอด จนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หรือแผนการศึกษาแห่งชาติ

ความสำคัญในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม

ประเทศไทยมีนโยบายสนับสนุนการจัดการเรียนรวมมาอย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม เพื่อนำร่องในการพัฒนา จัดให้มีการคัดกรองอย่างเป็นระบบ มีระบบจัดการเรียนรวมโดยใช้แนวทางตามกรอบโครงสร้าง SEAT คือ จัดการเรียนรวมโดยคำนึงถึงผู้เรียน (Students) ทั้งนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและนักเรียนทั่วไป การจัดสิ่งแวดล้อม (Environment) การจัดกิจกรรม (Activities) และการสนับสนุนเครื่องมือ (Tools) โดยหวังว่าการบริหารจัดการที่ดีจะช่วยให้เด็กเรียนพิเศษได้เรียนรวมอย่างมีความสุข

ในปีการศึกษา 2554 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สำรวจ พบว่าในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนักเรียนเรียนรวมจำนวน 91,747 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 7,608,543 คน คิดเป็นร้อยละ 1.21 (กลุ่มสารสนเทศ, 2555) แต่การจัดการเรียนรวมยังคงมีอุปสรรคและปัญหาที่ทำให้เด็กเรียนพิเศษไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสให้นักเรียนพิเศษสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง ได้เรียนรู้ในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุดในโรงเรียนที่มีคุณภาพ และเพื่อให้การบริหารจัดการเรียนรวม สามารถรองรับการให้บริการนักเรียนพิการทุกประเภท ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนพิการได้รับโอกาสและการพัฒนาคุณภาพ รวมทั้งได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามความต้องการจำเป็นพิเศษเป็นรายบุคคล การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นรูปแบบในการจัดการศึกษาโดยการรับเด็กเข้ารับการศึกษาโดยไม่แบ่งแยกความบกพร่องของเด็ก หรือคัดแยกเด็กที่ด้อยกว่าเด็กส่วนใหญ่ออกจากชั้นเรียน แต่จะใช้การบริหารจัดการและวิธีการในการให้เด็กเกิดการเรียนรู้และพัฒนาการตามความต้องการจำเป็นอย่างเหมาะสมเป็นรายบุคคล มีบรรยากาศที่เป็นจริงตามสภาพของสังคมในปัจจุบัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ ผูกทักษะความสามารถในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

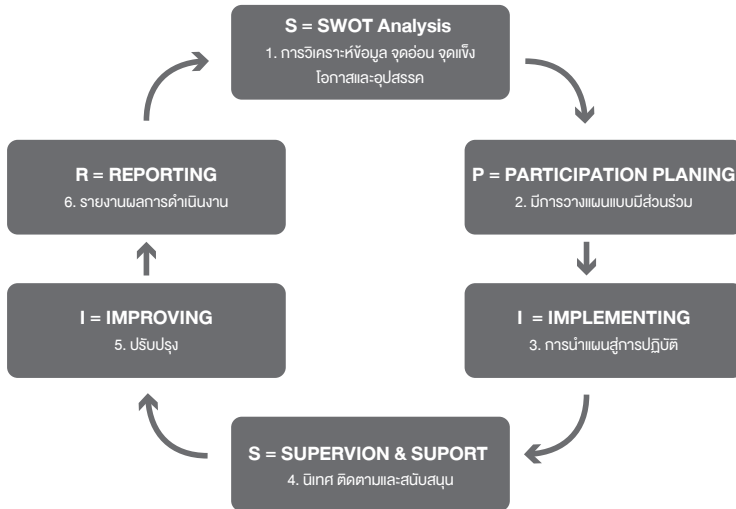
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด เป็นสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการจัดและส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาในลักษณะศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและเตรียมความพร้อมคนพิการ เพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษา พัฒนาฝึกอบรมผู้ดูแลคนพิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดระบบและส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ให้บริการเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จัดระบบบริการช่วงเชื่อมต่อสำหรับคนพิการ ส่งเสริมการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน ด้วยกระบวนการทางการศึกษา เป็นศูนย์ข้อมูลรวมทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ จัดระบบสนับสนุนการจัดการเรียนรวมและประสานงานการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในจังหวัดและปฏิบัติภาระหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ตามนโยบายการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของรัฐบาลร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการที่จะจัดการศึกษาให้เกิดความเสมอภาคทั้งเชิงโอกาสและเชิงคุณภาพ และได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือระยะแรกเริ่มประสานเครือข่าย งานเรียนรวม รวมทั้งฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ผู้พิการประเภทต่าง ๆ จนถึงปัจจุบัน เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้พิการให้สามารถช่วยเหลือตนเองและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับกฎหมาย นโยบาย กลยุทธ์ จุดเน้นความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา และชุมชน

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการทุกแห่ง มีภารกิจสำคัญคือจัดการศึกษาให้กับนักเรียนทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ ตามกรอบของกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ หรือนักเรียนพิการตามประกาศในกฎกระทรวงฯ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพตามที่กฎหมายและนโยบายกำหนด และนำไปสู่การปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรวม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง ได้สนองนโยบายการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น โดยได้ดำเนินการ

สนับสนุนบุคลากรไปปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม โรงเรียนต้นแบบที่การจัดการเรียนรวมและโรงเรียนที่มีห้องเรียนคู่ขนานบุคคลออทิสติก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

รูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม SPISIR

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันในการพัฒนาศักยภาพคนพิการ อันจะเป็นประโยชน์สูงสุดกับคนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ส่วนกลางจึงได้ทบทวนกฎหมาย นโยบายในการจัดการเรียนรวมโดยคำนึงถึงกระบวนการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) กรอบโครงสร้างซีท (Student, Environment, Activities, Tool : SEAT) กระบวนการบริหารคุณภาพ (Plan, Do, Check, Act: PDCA) รวมทั้งการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม นำมาวิเคราะห์และสร้างเป็นกรอบการดำเนินงานในการส่งเสริมการจัดการเรียนรวมโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครโดยใช้รูปแบบ SPISIR ที่ผ่านการพิจารณาและตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง ทดลองใช้และศึกษาสภาพการดำเนินงาน ประเมินผลการดำเนินงาน และศึกษาความพึงพอใจในการดำเนินงานการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวมทำให้ได้แนวทางในการพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวมที่เป็นผลจากการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มีองค์ประกอบซึ่งดำเนินตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูล จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค (S = SWOT Analysis) 2) การวางแผนแบบมีส่วนร่วม (P = Participation planning) 3) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (I = Implementing) 4) การนิเทศและสนับสนุน (S = Supervision & Support) 5) การปรับปรุง (I = Improving) และ 6) การรายงานผลการดำเนินงาน (R = Reporting) แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม SPISIR

รูปแบบ SPISIR เป็นรูปแบบในการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้การจัดการเรียนรวมมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม คำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละโรงเรียนจึงใช้กระบวนการวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคของแต่ละโรงเรียนเป็นข้อสำคัญในการวางแผนแบบมีส่วนร่วม ซึ่งบุคลากรและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อนำไปสู่การดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีคุณภาพตามกรอบโครงสร้างซีที (SEAT) ตั้งแต่การจัดสภาพแวดล้อม การปรับหลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและจัดการสื่อเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา สำหรับนักเรียนพิการเป็นรายบุคคล และกำกับติดตามประเมินผลการจัดการเรียนรวมอย่างเป็นระบบ ในการนิเทศกำกับติดตามและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนทั้งด้านปัจจัย สื่อการเรียนรู้ การพัฒนาเจตคติ ความรู้ ทักษะของครูในการจัดการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ เช่น การคัดกรองคัดแยกความพิการ การจัดทำแผนการจัดการศึกษา

เฉพาะบุคคล การเลือกเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการเรียนการสอน ทักษะและเจตคติในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนพิการเรียนรวม เช่น จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรม การผลิตสื่อ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การพัฒนาทักษะในการประสานงานและการให้คำปรึกษากับผู้เกี่ยวข้อง การส่งเสริมสัมพันธภาพ ความร่วมมืออันดีและเรียนรู้ร่วมกัน ของนักเรียนทั่วไปและนักเรียนพิการ รวมทั้งกระบวนการในการส่งเสริมให้ผู้บริหารและครูทั่วไปในโรงเรียนที่จัดการเรียนรวม มีทัศนคติที่ถูกต้องและให้ความร่วมมือในการดำเนินงานจัดการเรียนรวม ได้อย่างถูกต้อง ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครู รวมทั้งการเพิ่มสมรรถภาพของครูในทางวิชาการ เช่น การศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการเรียนรวมต้นแบบ การอบรมครูเรื่องการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิการ การใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานการจัดการเรียนการสอน การสนับสนุนให้ศึกษาต่อด้านการศึกษาพิเศษ เป็นต้น ทั้งนี้ ได้มีการศึกษาประเมินผล ปรับปรุงการดำเนินงานและรายงานผลต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

บทสรุป

รูปแบบการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรวม SPISIR ได้รับความร่วมมือและสร้างความพึงพอใจให้ครอบครัว ชุมชน ผู้ปกครองและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากแนวทางในการดำเนินงาน มีขั้นตอนเป็นระบบ คือ 1) มีการวิเคราะห์ข้อมูล จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรค ตามบริบทของสถานศึกษา 2) มีการวางแผนแบบมีส่วนร่วม จากผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วน 3) มีการนำแผนสู่การปฏิบัติ 4) มีการนิเทศ ติดตามและสนับสนุน 5) มีการปรับปรุง และ 6) มีการรายงานผลการดำเนินงาน ทำให้ได้รับการสนับสนุนทรัพยากร งบประมาณ ความรู้และการทำกิจกรรมร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมประเมินผลและร่วมรับประโยชน์ ซึ่งก่อให้เกิดผลการปฏิบัติที่ดีต่อผู้เรียนอันเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาและเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของชาติในอนาคต

บรรณานุกรม

- ดารณี อุทัยรัตนกิจและคณะ. (2546). รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรวมในโรงเรียนและการพัฒนาของครูเพื่อการเรียนรู้สูงสุดของนักเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- ทัศนีย์ สิทธิวงศ์. (2544). การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษเรียนรวมกับเด็กปกติ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดนครราชสีมา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (ออนไลน์). ค้นจาก : <http://www.thaiedresearch.org/result/result/.php?id=4202>. วันที่สืบค้น 18 พฤศจิกายน 2549.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2544). สรุปรายงานการวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบรวมพลัง: การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการโดยครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ. : บริษัท พรักหวานกราฟฟิก จำกัด.
- _____. (2547). คู่มือครู รูปแบบการจัดการเรียนรวมแบบรวมพลัง (Collaborative Inclusion Model : CIM) งานของครูในยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- เบญญา ชลธารันนท์. (2546). คู่มือการจัดการเรียนรวมโดยใช้โครงสร้างซีท. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุภาพร ชินชัย. (2550). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมของครูในการสอนเด็กออทิสติกเรียนรวมกับเด็กปกติในโรงเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2551). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ : กรณีศึกษาโรงเรียนเรียนรวมในจังหวัดเชียงใหม่. ปริญญาานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). รายงานการวิจัยการทดลอง
**นำร่อง: การศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาโรงเรียนเรียนรวมสู่มาตรฐาน
การศึกษาพิเศษ.** กรุงเทพฯ.กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545.** (ออนไลน์). ค้นจาก :
http://www.onec.go.th/Act/law2542/index_law2542.htm.
วันที่สืบค้น 9 เมษายน 2551.
- อุไรวรรณ เจริญถาวรพานิช. (2545). **การบริหารการจัดการเรียนรวมสำหรับเด็ก
ออทิสติกในโรงเรียนปกติเขตกรุงเทพมหานคร.** ปริญญาโท สาขา ศึกษ.ม.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Ainscow, M. and Sandill, A. (2010). **“Developing inclusive education systems:
the role of organisational cultures and leadership”**. International
Journal of Inclusive Education. 14, no.1 (2010) : 1-16.
- Baker, E. T., Wang, M. C., & Walberg, H. J. (1994). **The effects of inclusion
on learning.** Educational Leadership, 52, 33–35.
- Bubpha S, Erawan P., Saihong P.. (2012). **Model Development for Inclusive
Education Management: Practical Guidelines for Inclusive
Schools.** Journal of Education and Practice. Vol 3, No.8, 2012 : 223-232
- Kisanji J.(1999). **Models of Inclusive Education : Where do Community
Based Support Programme Fit in?.** Workshop on “Inclusive Education
in Namibia: The Challenge for Teacher Education”.24-25 March 1999,
Rossing Foundation, Khomasdal, Windhoek, Namibia
- Salisbury C., Mc Gregor G..(2005). **Principals of Inclusive Schools.** National
Institute for Urban School Improvement. Arizona State University.